

Разбирливо и сосема човечки е што на нашата вицепремиерка ѕвезди ѝ се привидуваат; па, нели нејзина задача е да докаже дека и (македонското) сонце е ѕвезда? Кутрата таа, толку многу го милува и синото знаме со ѕвездички и сè што асоцира на ЕУ, што ете ѕвезди почна и дома да бара. И ги откри!!! Во својата последна колумна таа ги опиша како "способните и храбри граѓани на оваа држава кои гледаат напред" - и ги нарече ѕвезди на нашата транзиција. Изгледа дека во филмот во кој таа живее, и од кој со непријатно чувство се буди кога случајно ќе налета на некакви пивски разговори (кои замислете ги навредуваат нејзините дамски сетила), владее правилото на happy end. И така, во стилот на добро познатиот НВО сектор (од кој и самата произлезе, нели?), таа храбро извика - ДОСТА ВЕКЕ! Да сме престанеле со себедепримирање, да престанеме и пиво да пиеме зошто предизвикувало вирус. Не, не е оној на птичјиот грип, туку уште поопасен - "вирусот" на губење верба во нив, секако!

Зборува таа така за некакви парталви тези и квази анализи, плачковци над националното здравје, и за бистрење политика како национален спорт! И одеднаш ви светнува дека овој пат таа Лепа Рада (која, нели, не е Лепа Цане), не е воопшто сама во серијалот на "Свездените патеки". Само пред некое време, еден преумен и ептен државнички интелектуалец (кој беше и сива еминенција цели петнаесет години), и кој до неодамна извикуваше дека ова била партал држава, сега е полн со слични "комплименти", како и Рада на сметка на сафарито на селјациите, плачи-п.... и непотентните, кои ете мазохистички уживаат во несреќата. Како тоа одеднаш се создаде невидлив фронт на професионални оптимисти и препознавачи на националниот интерес - а кои до вчера меѓусебно комуницираа токму преку колумни и низ садомазо асоцијации? Можеби е случајно, нели?

Повикот упатен до ѕвездите на нашата транзиција е демек да се гледа само напред и да не им се обрнува внимание на селјациите и на пивопијците. Ваквите канонади од навреди и псовки ми измаија насмевка, бидејќи ме потсетија на една порака на мудриот Ганди: "Најнапред ќе ве игнорираат, потоа ќе ви се потсмеваат, потоа ќе почнат да ве напаѓаат - и тогаш вие победувате". Но, сепак, ајде да видиме, какви сме тоа ние конспиратори, селјаци и пивопијци (авторот секако не бега од припадноста на овие "опасни групи" и пренесувачи на страш-



Билјана ВАНКОВСКА

“  
Vo vreme na op{ t a  
i zmama, ka` uvawet o  
na vi st i nat a st anuva  
revoluci oneren ~i n  
”

Xorx ORVEL

## СВЕЗДИТЕ НА НАШАТА ТРАНЗИЦИЈА



**ВО ВРЕМИЊА НА ОПШТА ПРЕВАРА И ЛАГА, И КАЖУВАЊЕТО НА ГОЛАТА ВИСТИНА СТАНУВА РЕВОЛУЦИОНЕРЕН ЧИН (МОЖЕБИ СЕЉАЧКИ НЕЛИ, ЗОШТО ИМА И СЕЛАНСКИ БУНИ?). ПА, ТАКА НЕ Е НИ ЧУДО ДЕКА ОНИЕ КОИ ЖИВЕАТ СО СВЕЗДИТЕ ИЛИ САМИТЕ СЕ СВЕЗДИ НЕ ГЛЕДААТ ДЕКА ПАРТАЛАВИТЕ ТЕЗИ СЕ ТЕЗИ ЗА ПАРТАЛАВАТА ДРЖАВА. МАКЕДОНИЈА НЕМА ДА СЕ РАСПАДНЕ - ТАА ВЕКЕ СЕ РАСПАГА. ТАА НЕМА ДА СЕ ПОДЕЛИ - ЗАТОА ШТО ВЕКЕ ОДАМНА Е ПОДЕЛЕНО ОПШТЕСТВО, И ПО ВЕРТИКАЛА И ПО ХОРИЗОНТАЛА.**

**НО, НИЕ ИМАМЕ СВЕЗДИ: ТОА СЕ ЛУЃЕТО ОД НАШЕТО СЕКОЈДНЕВИЕ КОИ, И ПОКРАЈ ЦЕЛАТА МИЗЕРИЈА СО КОЈА СЕ СООЧУВААТ, УМЕАТ ДА ЈА ЗАДРЖАТ НАСМЕВКАТА (ИАКО Е ТАЖНА), ДА ВЕ ПОЗДРАВАТ ТОПЛО НА УЛИЦА И ДА ВЕ ЗАМОЛАТ МАЛКУ ПОГЛАСНО ДА КИВАТЕ (КАКО ВО ПРИКАЗНАТА НА ЧЕХОВ) И ДА ГИ НЕРВИРАТЕ ОНИЕ КОИ ЖИВЕАТ МЕЃУ СВЕЗДИТЕ. ОВИЕ ЛУЃЕ НЕ СЕ СВЕЗДИ, ТУКУ ЧУДОТВОРЦИ, КОГА УСПЕВААТ ДА ПРЕЖИВЕАТ ВО ОВАА БЕДА, СО СОЦИЈАЛНА ПОМОШ ИЛИ СО ПЛАТА КОЈА САМО ЈА СОНУВААТ, И КОГА КРИШУМ ГИ БРИШАТ СОЛЗИТЕ ЗА ДЕЦАТА ДА НЕ ГИ ЗАБЕЛЕЖАТ СВОИТЕ ТАТКОВЦИ СО ПОВИЕНИ РАМЕНА КАКО ПО ЦЕЛ ДЕН СЕДАТ ДОМА.**

ни вируси, особено затоа што сака да пие пиво и што луѓето не ги дели на селџаци и елити!

Во времиња на општа превара и лага, и кажувањето на голата вистина станува револуционерен чин (можеби селџачки нели, зошто има и селански бунџи?). Па, така не е ни чудо дека оние кои живеат со свездите или самите се свезди не гледаат дека парталавите тези се тези за парталавата држава. Македонија нема да се распадне - таа веќе се распаѓа. Таа нема да се подели - затоа што веќе одамна е поделено општество, и по вертикала и по хоризонтала. Прво, тие на кои денес им се додворуваат нарекувајќи ги свезди на транзицијата не заслужуваат (т) одговори на глупава прашања (како што лани им кажа Рада), односно нивниот глас не стасува до власта ниту, пак, таа се тревожи за нивните маки кои од височините на свезденото небо не може да ги види. А хоризонтално, нè втераа во етнички, партиски и торови на добрите и послушните наспроти селџачите и штетниците. Делби колку сакаш, а власт и авторитарност на сите нивоа. На г-ѓицата која така гордо покажува кон светлата иднина (речиси како во комунизмот, кога се ветуваа славни петолетки, десетолетки и херои на трудот), некој економист треба да ѝ објасни дека концептот на транзиција застаре, умре, стана обсолентен - бидејќи денес, близу две децении по падот на комунизмот, државите и нациите веќе се на чистина и се делат на лузери и победници (толку на и над таа транзиција). За среќа или за жал, транзицијата не стана синоним на "предниот период" (кон комунизмот), туку е процес со одредена траекторија, кој завршува на еден или на друг начин.

Го спомнува Рада, а и уште по некој, смртниот грев на т.н. експерти кои во еден лански ноември одбија да мафтаат со знаменца на плоштадот и не пееја "Данке УСА". Спомнува таа милион варијанти кои биле изнесувани за причините

зошто САД ни го признале уставното име, и сосема случајно, ја заборава најважната - влијанието врз референдумското изјаснување! Чиста случајност! Па, Рада не може да памети глупава прашања кога има толку поважни работи кон кои далекувидо е посветена... А заборава дека, токму во нејзино присуство, на славниот чин на предавањето на Прашалникот од страна на Романо Проди во Скопје, беше гласно поставено прашањето: како да "излеземе како нација што верува во своите капацитети и способности", ако не ни дозволуваат да бидеме граѓани (демос) во сопствената држава?

Признавам јавно дека сум или дунстер, или селџак, или пивопиец - ама за петнаесет години уште не видов каков тоа голем пријател ни биле САД!? Со тоа што први ги вооружува борците на УЧК, па потоа (кобајаги) ги разоружаа? Со тоа што нè натераа да ги погзиме сите принципи на либералната демократија за да добиеме каков-таков мир? Со тоа што нè почестија со место во патетичната алијанса на вазалски банана-републики во војната во Ирак? Затоа нема ни да се извинувам што сè уште мислам дека тронскиот коњ од 4 ноември 2004 година не беше чин на правдина и чесен однос кон Република Македонија. Нема да се извинам и затоа што тоа го слушнав од човекот кој беше инспираторот на одлуката за признавање (сега пензиониран висок претставник на американската администрација, кој во директен разговор ми го соопшти тоа во јули оваа година во Германија и тоа во присуство на сведоци). Тоа беше акт со кој Буш го амортизираше набојот насобран во врска со референдумот, кој можеше да докаже дека во Македонија живеат граѓани, кои не сакаат кога ги делат по етнички стада дури и кога тоа модерно ќе ги спакуваат како територијална организација. Но, не мрдна ниту со малиот прст за да помогне во дефинитивната битка во

врска со името на поширок меѓународен план... немаше commitment, освен дека ќе нè ослободуваат со Република Македонија кога ќе ни бараат војници и поддршка за злосторничката мисија во Ирак.

Некој избрза да каже дека битката е добиена, ама јас и натаму мислам дека има нешто што се вика и Пирова победа. Добивме име за билатерална употреба, а ја изгубивме битката за демократијата и унитарен карактер на државата - нели тоа е трампа? Денес, пак, ни се понуди најдобриот предлог, ама ние глупави, какви што сме нели, се сомневаме во друга трампа - име за идентитет, и име за возврат за кооперативноста во однос на косовската држава. There is no such thing as free lunch, особено не во меѓународните односи - а тоа, познавачите на меѓународните и на европските прилики би требало добро да го знаат... И го гледате оној наш сериозен и државнички намуртен премиер, кој иако за глава повисок од Буш, изгледа помал од зрнце афион, кога вели колку е горд што нашите војници се во Ирак - заборавајќи дека лауреатите кои добиле награди за мир тоа не би смееле ниту да го помислат, а камоли да го кажат. И тоа во денот кога половина Америка протестира низ улиците по повод двеилјадитата американска жртва во бесконечниот ужас во Ирак (како што го нарекува Фиск, извествувајќи од улиците на Багдад, Наџаф и Фалуџа).

Но, сепак да се вратиме дома, кај нашите свезди... Да, ќе се согласам дека имаме свезди: тоа се луѓето од нашето секојдневие кои, и покрај целата мизерија со која се соочуваат, умеат да ја задржат насмевката (иако е тажна), да ве поздрават топло на улица и да ве замолат малку погласно да кивате (како во приказната на Чехов) и да ги нервираат оние кои живеат меѓу свездите. Тие луѓе не се свезди, туку чудотворци, кога успеваат да преживеат во оваа беда, со социјална помош или со плата која само ја сонуваат, и кога кришум ги бришат солзите за децата да не ги забележат своите татковци со повиени рамена како по цел ден седат дома. Свезди се и заслужуваат и одговори на прашања, а богами и пиво - бидејќи фини европски вина и не можат да сонуваат. А како социјалдемократ (и изданок на бившите комунисти), некој постар партиски колега би можел на г-ѓицата да ѝ каже дека уште Маркс забележал дека работниците не само што не пијат вино (оти го немаат), туку пијат пиво - и тоа со најлош квалитет. При тоа, додава Маркс, не се виновни работниците, туку оние кои оневозможиле работниците да пијат нешто подобра. Инаку, и тие знаат за вино. Само го немаат... како и лебот насушен. А тоа ниту одговорот од 9 ноември, ниту насмеаното лице на Рада нема да можат да го променат уште долго, долго време...